

KÖNYVESPOLC

DR. LÉNÁRD FERENC:
A PROBLÉMAMEGOLDÓ GONDOLKODÁS

Rendkívül érdekes tudományos munkát adott közre az Akadémiai Kiadó. A szerző pszichológiai szempontból igen időszerű problémát elemez könyvében. Először a gondolkodással kapcsolatos pszichológiai fogalmakkal ismeret meg és bemutatja az ember és a problémák közötti összefüggést. Könyve második részében a gondolkodásvizsgálatok történeti áttekintését adja, s kritikailag taglalja a különböző vizsgálatokat egészen a legújabb szovjet kutatásokig. A harmadik részben saját kísérleti vizsgálatait ismerteti a

szerező. Bemutatja, hogyan bontható fel a problémamegoldó gondolkodás folyamata gondolkodási fázisokra és gondolkodási műveletekre. Végül a gondolkodás fejlesztésének kérdését tárgyalja a harmadik részben közölt kísérletek adatai alapján.

A könyv azért tarthatatósabb körű érdeklődésre is számot, mert a gazdasági és kulturális fejlődés, az üzemi újítások számának növelése, az iskola színvonalának emelése — mind-mind jelentős mértékben függ az emberi gondolkodás tevékenységének eredményes alkalmazásától.

PERJES GÉZA:
MEZŐGAZDASÁGI TERMELES, NÉPESSÉG,
HADSEREGELEMEZÉS ÉS STRATÉGIA
A XVII. SZÁZAD MÁSODIK FELÉBEN

Az Akadémiai Kiadó Értekezések a történelmi tudományok köréből című sorozat 29. köteteként adta közre Perjesi Géza munkáját. A szerző, szembefordulva a hadtörténetírók egy részének véleményével, hogy ti. a XVII. század stratégiáját valamilyen hibás hadtudományi elmélet határozta volna meg, kimutatja, hogy a háborúk lefolyására a hadsereg élelemmel való ellátása gyakran döntő hatást gyakorol. A korabeli népesedési és agrártermelési viszonyok

mellett a harcoló hadseregek ugyanis nem számíthatnak arra, hogy a helyszínen talált élelemből tartassák el magukat, ezért raktárakra voltak utalva, ami erősen korlátozta mozgásukat. A szerző új szempontok alapján közelíti meg a korabeli mezőgazdasági termelés elterjedt képességének kérdését, a paraszti termelésből és foglalkozásból indulva ki. Perjesi Géza munkája elsősorban a hadtörténet és agrártörténetek érdeklődésére tart számot.

JÓKAI MÓR:
TÖRÖK VILÁG MAGYARORSZÁGON

Megjelent az Akadémiai Kiadónál Jókai Mór összes művei kritikai kiadásának 4. kötete is, amely a Török világ Magyarországon című regényt tartalmazza. Ez a regény Jókai írói pályafutásának fontos állomása. Az Erdély aranykora rendkívüli sikere készítette őt egy újabb, szintén a XVII. század világát felidéző írásra. A Török világ Magyarországon, melyet több közös szereplő és motívum fűz az Erdély aranykorához, önmagában is megálló kerek egész. Az izgalmas bonyodalmakban, váratlan fordulatokban bővelkedő cselekmény — melynek középpontjában egy török fogságba került román hercegő megsejtesítésének kalandos története áll — a nagy mesemondó gazdag, romantikus fantáziájára vall.

Az idegen hódítóktól leigázott, s emellett belső ellentételtől marcangolt ország tragédiákkal terhes légtérét érzékeltető komor patosz mellett a derűsen anekdotikus humor színei sem hiányoznak Jókai regényéből.

Növendékhangverseny a Zeneművészeti Szakiskolában

Igen színvonalas hangversenyt adtak kedden este a Zeneművészeti Szakiskola növendékei az intézet nagyszínházában. Marton György, Kovács Zsuzsa, Berniczky Zsuzsa, Csapó György, Lakó Sándor, Belle Ferenc és Schuller Csilla Bach, Weber, Mozart és Bartók műveit szívalattal meg és valamennyien tehetségük legjavát nyújtották igen szép sikerrel.

Egy utca nyugalmáért...

Evek óta zavarja a Rákóczi utcának és környékének csendjét a Szerszámkovács Ktsz Rákóczi utcai kovácsműhelye. A műhely közeli és távoli szomszédságában lakók annak idején örömmel értesültek arról, hogy a város több zajos üzeméhez hasonlóan a ktsz is a körtöltésen kívülré költözik.

Azonban minak a napok és a Rákóczi utcában változatlan a helyzet, vagy talán még szomorúbb, mint korábban. A kovácsműhelyben változatlanul dolgozik a négy kisebb és az egy nagykalapács. A környéken reng a föld, az üzem szomszédságában lakók fülükben vattával közlekednek. Az ajtókat, ablakokat papírsíkokkal próbálják, úgy-ahogy, szigetelni: enélkül a zaj elviselhetetlen lenne. A vitrinekben ugrálnak a porcelánfigurák, és ami a legsúlyosabb: még a ktsz-től távoli házak falai is megrepedeztek.

A környék lakói panaszuikkal felkeresték szerkesztőségünket, s a helyszínen győződhetünk meg a panasz igazáról. Megkérdeztük a

ktsz Rákóczi utcai részlegének vezetőjétől, mikor költözik ki végre a lakóterület közepéről a zajos üzem. A részlegvezető nem tudott kérdéseinkre választ adni, de elmondta, hogy rövidesen éjszakai műszakot is indítanak. Ezentúl tehát még éjszaka is zavarják a környék nyugalmát.

Ezekután a szerszámkovács ktsz két vezetőjénél — dr. Kristóf Árpád főkönyvelőnél és Szabó János műszaki vezetőnél — reklamáltunk a panaszosok nevében. Korábban ugyanis a ktsz a volt keramit téglagyárban helyiséget kapott azért, hogy oda költöztesse ki a városból a zajos üzemet Dr. Kristóf Árpád és Szabó János elmondta, hogy nagy értékű új gépeket már a téglagyárban helyezték el, s terveik szerint — ha ezt felsőbb szervek is jóváhagyják — rövidesen megkezdik a Bajal úton az új telephely építését, s ide elsősorban a zajos kovácsműhelyt költöztetik ki. Az elképzelések szerint még az idén sor kerül erre.

H. Zs.

Rádióműsor

Csütörtök
KOSSUTH-RÁDIO

4.30 Hírek. 4.35 Vidáman, frissen! 5.00 Hírek. 5.05 Falurádió. 6.00 Hírek. 6.25 Néhány perc tudomány. 7.00 Hírek. 7.05 Új zene. 7.30 Színház- és művészet. 8.00 Műsorismertetés. 8.10 Operarészletek. 8.55 Edes anyanyelvünk. 9.00 Az üvegbe. Rádiójáték gyermekeknek. 9.30 Gyermekek. 10.00 Hírek. 10.10 A József Attila Szabadegyetem műsorából. 10.35 Verunkos muzsika. 11.00 A mű és közönsége. Rab Nóra riportja. 11.20 Rahmaninov: II. (c-moll) zongoraverseny. 12.00 Hírek. 12.15 Könyvzetet híradó. 13.05 A vidéki színházak műsora. 13.07 Szövetkezeti gazdaságunk. 13.27 Egy talu — egy nota. 13.55 Emberek soráról döntenek. R riportmúsor. 14.05 A Könyvtári Minisztérium Bartók-körusa énekel. 14.05 A 23. Táncezen. 14.40 Sportoló. Ifjúság. 15.00 Hírek. 15.10 Marokkói narancs. Rézset Vaszilij Akszjonov regényéből. 15.

óra 35 Lehar Paszírta és A három grácia című operettjéből. 16.05 Lányok, asszonyok. 16.20 Schumann: II. (C-dúr) szimfónia. 16.55 Műsorismertetés. 17.00 Hírek. 17.10 Nemzetközi tükrök. 17.20 Az Allami Népi Együttes műsorából. 17.40 Mit olvassunk? 18.00 Táncezen. 18.40 Ifjú Figyelő. 19.00 Rossini: Tell Vilmos. Négyfelvonásos opera. Az I. felvonás után: 20.10-20.33 Esti krónika. A szünetben: 21.00 Hírek. 21.05 Az opera szereplőivel beszélget Meixner Mihály. Vázlatok Rossini portréjához. Bonina Ferenc írása. Kb. 22.25-22.45 Hírek. 23.20 Könyvzetet. Közben: 24.00-0.10 Hírek.

PETŐFI-RÁDIO

6.10 Torna. 6.30 Hírek. 8.00-8.05 Hírek. 14.00 Időjárás- és vízállásjelentés. 14.15 Zenekari muzsika. 15.30 A megvalult adófelügyelő. Irodalmi műsor. 16.00 Hírek. 16.05 Táncezen. 16.05 Hírek. 16.10 Franciául. 16.05 Kamarazene. 17.30 A nemzet függetlenség délkelet-ázsiai csatáiról. 17.45 Csajkovszkij: Osztracopció. 18.00 Hírek. 18.05 Kulturális jegyzet. 18.10 Rádiógyetem. 19.00 Hírek. 19.05 Szövetkezeti gazdaságunk. 19.25 Rivaldafényben... Zene képek. 0.20 Népi zene. 20.35 A forróvíz-tenger felfedezése. 20.45 Előszóval — muzsikával. Közben: 21.00 Hírek. 23.00-23.15 Hírek.

Televízióműsor

17.15 Hírek. 17.20 Beszélgetésünk oroszul! Nyelvecke haladónak. 17.40 Pallas. A tudomány világából. 18.05 Zenekezdő gyermekek klubja. 18.30 Bogár Anna világa. A Magyar Televízió dokumentumfilmje. 19.00 Hírek. 19.10 A jövő hét műsora. 19.50 A tv-mesekönyve. 19.55 Anatól úr kitalálja. Lengyel film. 10. éven aluliaknak nem ajánljuk. 21.25 Műkorcsolyázó VB. Párosok közvetítése Cortina d'Ampezzo-ból. Kb. 23.30 Hírek. Tv-híradó (ism.)

Nagyszerű Ki mit tud? verseny Tiszaszigeten

Harminc éven felüliek részére Ki mit tud? versenyt rendeztek Tiszaszigeten kedden este a mozi helyiségében. A műsort Palotai Józsefné, az iskola volt szülői munkaközösségének elnöke rendezte, aki korábban is részt vett a falu kulturális életének munkájában. Segített neki a nőtanács, a Vöröskereszt és a szülői munkaközösség számos tagja is. A 200 férőhelyes teremben több mint 250-en szorongtak, hogy tanulni lehessenek a Ki mit tud? versenynek. A legidősebb szereplő Csányi Illésné és Rácz Mihály termelőszövetkezeti tag volt. Mindketten túl vannak már a hatvanon.

A jól sikerült esten szavallattal szerepelt Kiss Andrásné, Bartók Pálné, Márta Andrásné. Enekszámokkal lépett fel Kiss Lajos, Abrahám Szilveszter és Kovács István. Citeraszólóval Széll Kálmánné és Lakó Bálintné szerepelt. Népi táncok, lakodalmas jelenetek tették még színesebbé a műsort. Fellépett egy kis énekkar, amely csupa asszonyokból állt. Egyéni számokkal aratott sikert Magyar Gyula, Takács Péter és Deák Vincéné.

A sikerre való tekintettel hasonló Ki mit tud? versenyt másor is rendeznek Tiszaszigeten.

Filmhírek A NAGYVILÁGBÓL

Maurice Chevalier Hollywoodba érkezett, s a Paramount A new kind of love (Új módja a szerelemnek) című filmjében népszerű szononjaiból énekel.

Két évi talalom után engedélyezték Jean-Luo Godard le petit soldat (A kis katonája) című filmjének bemutatását. Hőse egy szökött francia katonája, aki beáll az OAS szolgálatába. Főnöke megbízza, hogy Genfben öljön meg egy svájci újságíró, aki az algériakkal szimpatizál. Megtagadja, s ugyanakkor beleszeret egy fotomodelbe, aki az algériai szabadságharcosokkal áll kapcsolatban. Végül a katonája teljesíti a parancsot, szerelme pedig meghal.

A kritika szerint indokolatlan volt a betiltás, mert a film tulajdonképpen nem mutatja be a korábbi algériai helyzetet a maga valóságában. Mario Monicelli I Compagni (Elvtársak) című készülő filmje Torino munkásmozgalmának történetét örökíti meg: az első szocialista szervezkedést és a munkások tiltakozó megmozdulásait a múlt század végén. A műtermi felvételeket Rómában és Torinóban, a külsőket Jugoszláviában forgatják, ahol egy korabeli üzemet és vasútállomást építenek fel. A film főszereplői: Marcello Mastroianni, Annie Girardot és Renato Salvatori.

Az angol Rank Filmforgalmazó Vállalat minden es-

Grigorij Kozineev, a 18 éves Anasztazia Vertinszkaját — a kétélű ember női főszereplője volt — választotta ki Hamlet című filmjéhez, Ofélia szerepére. Innokentij Szmokunovszkij lemondott Bolkonszkij szerepéről a Háború és béke filmváltozatában, hogy eljátszhassa Hamlet-et.

Az USA-ban 1961 áprilisában mutatták be az Édes élet-et, 1962 végéig 3 ezer előadást vetítettek. A film nem forgalmazó vállalat reméli, hogy további 2 ezer előadásra számíthat. Fellini filmnovellája egyébként 800 ezer példányban fogyott el az Egyesült Államokban.

A modern film közel jár a dokumentációhoz — mondotta Manuela Markusz román filmrendező, akinek Az utcáknak is vannak emlékei című filmjét most mutatták be Belgrádban a Kulturális Kapcsolatok Intézetében. A román filmrendező elmondotta többek között, hogy a modern, jó filmeknek olyannak kell lenniük, hogy olyan híven ábrázolják azt a korszakot, amelyben születnek, hogy dokumentumnak is felhasználhatóak legyenek.

Mondja egy ismerősöm, hogy már megint vitatkoznak ezek a villamosonjárók, s ezzel kapcsolatosan neki problémái vannak. Mondom erre én, hogy mondja csak el nyugodtan, mi a baj. Bár nem vagyok villamoskalauz, de azért egész biztosan megmagyarázom. Mondja erre az ismerősöm, hogy most már magam se tudja eldönteni, hogy hol is volt jobb a kettős villamos megállóhelye, a fűrdő előtt-e, vagy az Anna-kútnál. Ugyanis olyan gyorsan visszavitték a régi helyére, hogy nem alakulhatott ki szilárd tapasztalata. De hát mért nem kérdezik meg kellő időben az utasokat, hogy jó lesz-e vagy nem, s akkor nem adódna ily cudarnak nevezhető helyzet.

Mondom erre én, hogy nem szabad így dogmatikusan szemlélni a dolgot. Azok, akik ennek a villamosügynek a szakemberei, biztosan perspektivikusan gondolkodnak, s ennek első alapja nálunk, hogy az ember igyekezzék minden intézkedésében a pestiekhez hasonlítani. Mi most a divat Pesten? Az, hogy hol ide, hol oda helyezik át a megállókat. Nem megvetni való gondolat ez, mert e cselekedettel mindenki jól jár. A közlekedés szakemberei azért, mert beszélnek róluk és az újságok is foglalkoznak velük. Az újság meg azért, mert van bőven olvasók hangja. Az utas meg amiatt, mert végül is a megállót a reklamátlás hatására újra máshova helyezik, s így örülhet a harc árán szerzett győzelmenek.

Az ismerősöm mondja, hogy ebben ő sok igazságot lát. Ő is tanúja volt annak, mikor kitérték a dorozsmai villamosra a »Felszállóknak« »Leszállóknak« feliratú táblát, s őt is megdorgálta egyszer a kalauz, mikor egymaga utazván, a »felszállóknak« akart leszállni, mivel éppen ott állt az ajtó mellett. No, mondom erre én, nem ő volt az utolsó és az első, de amint mondtam, ezt a megoldást — akárcsak

Villamosmegálló

a megálló áthelyezését — megdöntötték az utasok gyakran megnyilatkozó, s határozottan félre nem érthető megjegyzései.

Mondja erre a barátom, hogy ő azt is belátja, hogy az Anna-kúti leszállóhely némileg akadályozta az autók forgalmát. Ő bizonyos időszakokban megszámolta a gyalogosokat, némelyiknek még kérdőívet is adott, s a statisztikából, s az illedelmesen kitöltött kérdőívekből azt állapította meg, hogy pillanatnyilag a gyalogosok és a villamosonjárók többen vannak, mint az autózók. Ennek értelmében pedig illik tekintettel lenni a többségre.

Mondom erre én, hogy ami a megálló áthelyezését illeti, sokkal mélyebben kell a dolgok lényegét keresni, mint ahogy ő teszi. Szerintem komoly szándék rejlett az elgondolásban. Meg vagyok győződve például, hogy minden villamoskalauz számára szívet-lelket gyönyörködtető látvány volt, midőn az emberek a fűrdőből kijövet, megtisztult testtel és lélekkel léptek fel a villamosra. A csobogó meleg víz hatásától rózsás hangulatban és duruzsolva kérték a szakaszjegyeket, s a kellemes fürdés utáni állapot fennkölt érzetében egyetlen rossz szó sem hangzott el a kocsi zsúfoltságával kapcsolatban. A szappan kellemes illata pedig kedélyes nászutas bódévá varázsolta a villamost, s még az öreg nénikék is a tavasz leheletét érezték a régi divatú, s kemény fapadon.

Mondja erre a barátom, hogy ezekre nem gondolt, de látja már fejtegetéseim mély igazságát. Most érzi igazán, hogy Szegeden is megtörténtek az első kísér-

letek a kulturált közlekedés kialakítására. Mondja azután, hogy ennek ellenére mégsem egészen világos előtte a helyzet. Mert ugyebár ma sem megy mindenkinek oly jól, hogy egész nap a kádban üljön, és fenyőillatú szappannal mosogassa a térdét. A múltkor például látott egy embert, aki majd megszokta, amíg eljutott csomagjával a fűrdő elől az állomáshoz menő villamos megállójához. Ő elsősorban ezekről a dolgozó és cipelő emberekről szól, s ezek érdekében helyesli a megállóhely vizsgálatait, csak hogy én nem akarom tudomásul venni. Mondom erre én, hogy szintén kell banni a feltételezésekkel. Szerintem a hiba az ő felfogásában van. Nem képezheti vita tárgyát, hogy a mai ember sokat ül. Egyenesen, kell tehát az embernek a séta. A villamos-egészségével, amikor arra készítette őket, hogy gyalogoljanak és cipekedjenek. Ezért inkább hálásnak kellett volna lennünk, mintsem túrlémetlenül vadalni őket. Mondja az ismerősöm, hogy most már ő is úgy érzi, hogy nemes elgondolás vezetett kádba. De hiba volt a sajtótól is, hogy nem proponálta ezt kellő éberséggel. Mondom erre én, hogy hagyjuk ki az egészről a sajtót. Én úgy érzem, hogy itt olyan szervezési hiányosságok is voltak, amelyek a közlekedésügyi szakemberek munkáját terhelik. Szerintem épp ők maguk nem proponálták kellően a megálló áthelyezését kapcsolatos céljaikat. Úgy gondolom, legelőször is érintkezésbe kellett volna léonni a szegedi Testnevelési- és Sporttanácsal. Az együttműködés eredményeként a fűrdő előtti

F. J.